

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Gabrielou Bašnou v právní věci

žalobkyně: **P. H.**, nar. X
st. přísl. X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7 – Holešovice

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívající ve vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu ze dne 4. 3. 2026, zaevidovanou pod č. j. OAM-0372204100/DO-2026, jako nepřijatelnou,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 4. 3. 2026 její žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod č. j. OAM-0372204100/DO-2026, jako nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., **byl nezákonný**.
- II. Žalovanému **se zakazuje** pokračovat v porušování práv žalobkyně a **přikazuje se** mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu ze dne 4. 3. 2026, zaevidovanou pod č. j. OAM-0372204100/DO-2026.
- III. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

IV. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně je občankou Ukrajiny. V České republice dne 4. 3. 2026 požádala o dočasnou ochranu ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon o dočasné ochraně“). Tuto žádost však žalovaný označil jako nepřijatelnou, neboť žalobkyně je nebo byla držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru (v Bulharsku) a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně [§ 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně]. Nepřijatelnost vyznačil přímo v tiskopisu žádosti.
2. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v tom, že jí dne 4. 3. 2026 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv, a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. **Žalobkyně** v podané žalobě uvedla, že v říjnu roku 2022 opustila území Ukrajiny a přicestovala do Bulharska, kde ji byla udělena dočasná ochrana, po jejím vypršení se vrátila na Ukrajinu. Následně dne 4. 3. 2026 vycestovala z Ukrajiny a požádala o dočasnou ochranu v České republice, což jí bylo odmítnuto. Žalobkyně odkázala na čl. 28 směrnice Rady 2001/55/ES, a na prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, na řadu soudních rozhodnutí a na zákon o dočasné ochraně. Dle žalobkyně ji svědčí právo pobývat v zemi dle svého výběru na základě bodu 16 preambule prováděcího rozhodnutí Rady. Žalobkyně má za to, že český zákonodárce vytvořil „další“ důvody směřující k nemožnosti udělení dočasné ochrany, na které však směrnice ve svém čl. 28 nepamatuje. Důvodem nepřijatelnosti tedy nemohla být skutečnost, že žalobkyně již v minulosti získala v jiném členském státě dočasnou ochranu.
4. **Žalovaný** s žalobou nesouhlasil a uvedl, že postupoval v souladu se zákonem. Uvedl, že žalobkyně figuruje v platformě pro výměnu informací (Temporary Protection Platform, TPP) jako bývalá držitelka dočasné ochrany v Bulharsku. Dle žalovaného tak získala oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU. Dále žalovaný uvedl, že v souladu s § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně odeslal Evropské komisi oznámení o vyčerpání kapacit, a zveřejnil jej rovněž na svých internetových stránkách. Žádost proto byla jako nepřijatelná vyhodnocena podle § 5 odst. 1 písm. f) tohoto zákona správně. Odkázal přitom na preambuli prováděcího rozhodnutí Rady č. 2025/1460, jímž se dočasná ochrana prodlužuje, a z něž má plynout, že smyslem nikdy nebylo vyloučit čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Žalovanému je judikatura správních soudů známa, avšak má za to, že by mělo být postaveno najisto, zda je uvedené ustanovení skutečně v rozporu s unijním právem, neboť k němu se SDEU v rozsudku *Krasiliva* přímo nevyjádřil. Navrhl proto položení předběžné otázky k SDEU.

Shodu s prvopisem provedla S. K.

5. Obecně má však žalovaný za to, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina není v rozporu s právem EU. S poukazem na rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, uvedl, že z unijního práva neplyne osobám, které dočasné ochrany požívají v jiném členském státě, právo na vydání stejného pobytového oprávnění i v jiné zemi. Ze směrnice o dočasné ochraně neplyne toto právo ani implicitně, takový postup se omezuje na určité přesně dané případy. Je otázka, zda právo sekundárního pohybu plyne jen z toho, že se členské státy rozhodly neaplikovat její čl. 11 směrnice. Taková dohoda je pouze politická, nemá účinky, pokud směrnice sama toto právo nezakládá. Pokud je dovozováno něco jiného, jde o nepřípustné dotváření práva. Žalovaný odkázal na recitály k prováděcímu rozhodnutí Rady č. 1460/2025, z nichž plyne, že žádost osoby požívající dočasnou ochranu má být zamítnuta a pro členský stát neplyne povinnost ji akceptovat. Smyslem a účelem dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nebylo zakládat osobám požívajícím dočasnou ochrany právo se volně pohybovat a pobývat na území členských států EU s tím, že budou žádat a získávat povolení k pobytu v různých členských státech dle svého výběru. Žalovaný se poté podrobně věnoval rozboru výkladu § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně a dospěl k názoru, že není rozporné s právem EU; taktéž podrobil jazykovému překladu dva recitály rozhodnutí Rady č. 2025/1460, jímž se dočasná ochrana prodloužila do roku 2027, z nichž dovodil, že závěr správních soudů o existenci práva na přemístění do jiného členského státu nemůže obstát s ohledem na prováděcí rozhodnutí Rady č. 2025/1460.
6. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení žaloby

7. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobce i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, který žalobkyně u žalovaného podala a který mu žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky.
8. Žaloba je přípustná. Závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, bod [26], a rozsudku Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, ve věci *Krasiliva*, k otázce přípustnosti je třeba bez dalšího vztáhnout i na věci týkající se nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně.
9. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byly zaměřeny přímo proti němu nebo v jejich důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
10. V posuzované věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejích práv, a to Shodu s prvopisem provedla S. K.

bez ohledu na to, že jí byla již v minulosti dočasná ochrana udělena v jiném členském státě Evropské unie. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS z 30. 5. 2017). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu vrátil žalobkyni jako nepřijatelnou.

11. Klíčovou otázkou je, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně v rozporu s právem EU, či nikoli. Soud připomíná, že dle § 5 odst. 1 zákona o dočasné ochraně je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
12. Jakkoli v nynější věci se soud zabývá nepřijatelností žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně, na tento důvod nepřijatelnosti je třeba – i s ohledem na jeho vymezení – nahlížet ve smyslu dosavadní judikatury k důvodům nepřijatelnosti dle písm. c) a d).
13. Žalovaný při vrácení žádosti žalobkyně pro nepřijatelnost opominul závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona o dočasné ochraně, soud proto i v kontextu nynějšího případu připomíná již citovaný rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*, na nějž Nejvyšší správní soud navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, ze dne 17. 7. 2025, č. j. 1 Azs 111/2025-34, a mnoha dalších. Městský soud již zohlednil rovněž navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025, č. j. 5 A 36/2025-38, ze dne 13. 6. 2025, č. j. 11 A 55/2025-37). Pátý senát se s vyslovenými závěry plně ztotožnil a v podrobnostech na ně již mnohokrát odkázal.
14. Přestože tedy žalovaný shledal nynější žádost nepřijatelnou dle nového důvodu nepřijatelnosti, na posouzení žaloby plně dopadají východiska dřívější dubnové judikatury. Ta se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně, který stejně jak nepřijatelnost dle § 5 odst. 1 písm. c), d) zákona o dočasné ochraně z věcného přezkumu diskvalifikuje žádosti cizinců, již *jsou* nebo *byli* držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (první podmínka). K této samostatné původní (byť formulačně upravené) podmínce [oproti § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona o dočasné ochraně] pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyla další nová (svou povahou kumulativní) podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně, kterým Ministerstvo vnitra zpraveno Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (druhá podmínka).

Shodu s prvopisem provedla S. K.

15. Nejdřív stručně k první podmínce. První část § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně představuje pouze přeformulované a sloučené podmínky nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona o dočasné ochraně. Dle soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatel) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně¹, pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382². Současně s tím žadateli vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Nebude-li pak vůči němu uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU. Jinak by výlučka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl. Jde-li o teze žalovaného, jak vykládat čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, soud odkazuje např. na již citovaný rozsudek městského soudu sp. zn. 10 A 6/2025, body [15] a [16]. Čl. 15 představuje minimální standard a čl. 26 lze uplatnit jen se souhlasem dotčeného žadatele (srov. i recitál 12 směrnice o dočasné ochraně). Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně skutečně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje, jak mylně namítá žalovaný. Jakkoli se tomu žalovaný brání, žádost o dočasnou ochranu není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo že mu již jiný členský stát EU takové povolení udělil.
16. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému členských států (TPP) jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu (ia) nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany (tp) v jiném členském státě EU, je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V rámci řízení je povinen poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, tedy ke dni rozhodování správního orgánu, trvá. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě trvala, žalovaný musí takového žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Jestliže bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v ČR, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.
17. Žalovaný nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobkyně mohla opětovně žádat o dočasnou ochranu v ČR. V důsledku toho, že žalobkyni vrátil žádost jako nepřijatelnou, vůbec neřešil okolnosti získání či ztráty předchozí získané dočasné ochrany. Dle soudu

¹ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími

² Rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, kterými je Česká republika vázána

Shodu s prvopisem provedla S. K.

žalobkyni svědčí právo volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného nemohla realizovat (k tomu podrobněji viz již odkazovanou judikaturu).

18. Na právě uvedeném nic nemění ani „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež nabylo účinnosti 13. 8. 2025 (k tomu podrobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28, bod [11] a násl., na něj navazující judikaturu, a recentní rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2026, č. j. 8 Azs 181/2025-26, bod [27]). Podstatné je, že z aktualizačního prováděcího rozhodnutí ani z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl žádost mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení.
19. Konečně k druhé podmínce. V důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do zákona o dočasné ochraně vložila § 5 odst. 1 písm. f), žalovaný mohl od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, pokud cizinec *je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.*
20. Podle § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně zašle Ministerstvo vnitra Evropské komisi *oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
21. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *členské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjadří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR. Dle odst. 3 téhož ustanovení platí, že pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.*
22. Soud předesílá, že tuto druhou podmínku aktivují správní orgány, konkrétně žalovaný, a to tím, že Evropské komisi doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
23. Koncipováním nového důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) měl zákonodárce v úmyslu překonat závěry dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu míjí účinkem. Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), nová druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina není – ve světle práva EU – sama o sobě způsobila založit nepřijatelnost žádosti.
24. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou *blíží* oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak již uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 21. 10. 2025, č. j. 17 A 123/2025-26, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je politickým (nikoli Shodu s prvopisem provedla S. K.

právním) aktem, z něhož bez dalšího nelze dovozovat legislativní důsledky, tedy ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Soud nadto nepominul, že oznámení dle § 3 odst. 3 je oznámením o *riziku vyčerpání kapacit*, nikoli oznámením o *překročení kapacit* (srov. znění čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně). Čl. 25 odst. 3 směrnice předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita, mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě vytvoření „nepřekročitelné procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity (argument *a maiori ad minus*). Alespoň prozatím tento nový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v právu EU, které stanoví *minimální* požadavky stran dočasné ochrany. V právu EU tedy nemůže vyvolávat ani žádné právní účinky. Proto nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně.

25. Nadto soud poukazuje na to, že § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně zjevně arbitrárně rozlišuje mezi těmi žadateli, kteří žádají o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu. Dopady tohoto postupu pak nedůvodně tíží zejména ty žadatele, kteří k datu podání žádosti již (nadto z vlastní vůle) nedisponovali povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu.
26. Se zřetelem ke shora uvedeným závěrům nemohl zákonodárcem nově vložený a žalovaným využitý důvod nepřijatelnosti žádosti zvrátit bytelné základy dubnové judikatury. Shora vyložené důvody brání tomu, aby se žalovaný zvoleným způsobem vymanil z prostředí vlády práva, které závazně vykládají soudy, a s využitím nového důvodu, jenž je však shodně jako předchozí nezpůsobivé důvody vázán na tutéž podmínku, nadále plošně odmítal žádosti pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení. V prostředí směrnice o dočasné ochraně a prováděcích rozhodnutí Rady, které velí k solidaritě členských států EU s Ukrajinou a jejími občany [mimo jiné recitál 4 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382], žalovaný svými opakovanými pokusy o nepřijetí stovek či tisíců žádostí o dočasnou ochranu vystavuje celou ČR podezření ze soustavného nerespektování práva EU.
27. Ke shodnému závěru ostatně dospěl v nedávné době i Nejvyšší správní soud, a to v rozsudku ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18: „*žádost osoby požívající dočasné ochrany na základě čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, která žádá o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném od 3. 9. 2025, z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie.*“ (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2026, č. j. 8 Azs 181/2025-26).
28. S ohledem na výše uvedené zdejší soud nepředkládal SDEU předběžnou otázku, neboť lze mít za to, že tato již byla vyřešena právě s poukazem na rozsudek *Krasiliva* (srov. bod [30] rozsudku NSS ze dne 27. 2. 2026, č. j. 8 Azs 181/2025-26: „*Právě odmítání žádostí o dočasnou ochranu postupem dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina a nyní podle jeho písm. f), které z nich* Shodu s prvopisem provedla S. K.

vychází, bez věcného posouzení je klíčovým důvodem kritiky ze strany NSS v jeho již ustálené judikatuře. Za situace, kdy tato judikatura, navazující na rozsudek ve věci Krasiliva, komplexně vysvětluje důvody nezákonnosti takového postupu a v unijním právu nedošlo od přijetí onoho rozsudku SDEU k takové změně, která by popřela správnost této judikatury SDEU a NSS, neshledal NSS ani důvod k položení předběžné otázky SDEU“.

29. Soud připomíná, že žalovaný na vráceném formuláři žádosti o dočasnou ochranu uvedl, že žádost žalobkyně je nepřijatelná z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně.
30. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2022, č. j. 6 As 237/2021-56) plyne, že „v řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl. s. ř. s. správní soud neposuzuje zákonnost důvodů a úvah, které správní orgán vedly k zásahu, nýbrž zákonnost zásahu jako takového. [...] Soud se musí zabývat zákonností zásahu ze všech hledisek, která jsou mezi stranami sporná, a to i když se stanou spornými teprve během řízení před soudem“ (obdobně srov. i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2021, č. j. 5 As 462/2019-35, č. 4257/2021 Sb. NSS, body [42] a [43], nebo ze dne 11. 11. 2025, č. j. 2 As 54/2025-50, body [25] až [28]). Dle této judikatury by tak soud měl posuzovat zákonnost nepřijetí žádosti o dočasnou ochranu komplexně, nikoliv pouze konkrétní důvod tohoto nepřijetí (zásahu). Z tohoto obecného pravidla však existuje výjimka: „*Jelikož soud plně posuzuje zákonnost zásahu, není obecně vzato rozhodující, o jaké právní důvody správní orgán svůj zásah opřel. Toto odůvodnění může být relevantní, vyžaduje-li právní úprava, aby důvody zásahu byly sděleny osobě, které se zásah týká*“ (bod [27] citovaného rozsudku kasačního soudu sp. zn. 6 As 237/2021, srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018, č. j. 1 As 145/2018-57). Na posuzovanou věc se aplikuje právě tato výjimka, jelikož zákon o dočasné ochraně v § 5 odst. 2 stanoví, že *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti*.
31. V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu tak soud přezkoumává pouze zákonnost sděleného důvodu nepřijatelnosti této žádosti a nikoliv jiný. To odpovídá i bodu [23] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2025, č. j. 9 Azs 256/2023-31, kde kasační soud uvedl, že „*i chybné uvedení důvodu vrácení žádosti bylo samo o sobě nezákonným zásahem, jelikož nemělo oporu v žalobcem v žádosti uvedených skutečnostech*.“
32. Vzhledem k tomu, že soud nemůže přezkoumávat případně i jiné důvody než ty, které jsou uvedeny ve vrácené žádosti, je dle soudu vhodné konkretizovat důvod, který seznal nezákonný, ve výroku rozsudku, kterým deklaruje jeho nezákonnost. Soud proto deklaroval, že nezákonný je zásah žalovaného spočívající v označení žádosti žalobkyně za nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně.
33. Soud pro úplnost doplňuje, že správní soud je vázán podstatou žalobního návrhu (vymezením zásahu), nikoli jeho doslovným zněním. Správní soud nemůže zamítnout zásahovou žalobu jen proto, že žalobkyně nevyjádřila svůj požadavek právně bezchybně, je-li zřejmé, čeho chce dosáhnout. To znamená, že soud může výrok rozsudku formulovat odlišně od znění žalobního návrhu, musí však setrvat v mezích § 87 odst. 2 s. ř. s. a šetřit podstatu zásahu (srov. body [181] a [182] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2023, č. j. 9 As 116/2022-166, č. 4459/2023 Sb. NSS., nebo bod [28] rozsudku kasačního soudu ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014-109). Žalobkyně v podané žalobě věcně brojila proti žalovaným vyjádřenému důvodu nepřijetí její žádosti, který žalovaný uvedl ve vrácené Shodu s prvopisem provedla S. K.

žádosti (formuláři). Podstatou vymezeného zásahu je tak právě tento důvod. Formuloval-li soud deklaratorní výrok tak, aby odpovídal tomuto důvodu, jedná se o přípustnou úpravu.

34. Soud doplňuje, že s ohledem na skutečnost, že v zákonné lhůtě, jenž běžela pro rozhodnutí o návrhu žalobkyně na vydání předběžného opatření uplatněném v žalobě, rozhodl o meritu věci rozsudkem, bylo již nadbytečné vydávat ve věci i předběžné rozhodnutí.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

35. Vzhledem ke shora uvedenému soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil žalobkyni její žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně, byl nezákonný. Žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením této žádosti. Žalovaný tak zejména nebude moci odmítnout přijmout žádost žalobkyně ze stejného důvodu. K dalšímu postupu soud odkazuje zejména na bod [78] již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 174/2024.
36. Výroky o nákladech řízení (výrok III a IV) jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně sice měla ve věci úspěch, avšak soud jí náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť žádné nepožadovala. Žalovaný v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je kasační stížnost přípustná (§ 102 s. ř. s.). Nepřípustná je však taková kasační stížnost, na niž dopadají výluky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s. Kasační stížnost se podává ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30.3.2026

Shodu s prvopisem provedla S. K.

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem provedla S. K.